

[Aksel Møller.]

paa, at man ved Ændringsforslaget giver Rigsdagen en Mulighed for at gennemføre vidtrækkende Foranstaltninger ved særlig Lov i Stedet for, som det gennem alt for lang Tid er sket, i Kraft af Bemyndigelse. Det Grundsynspunkt, vi hævdede i Debatten om vort Novemberforslag den 8. Januar, og det Grundsynspunkt, vi har hævdet ved adskillige Diskussioner om denne Sag — ærede Medlemmer vil maaske endda mene, at det har været hævdet indtil Kedsommelighed — er, at Loven har den særlige Værdi fremfor Bekendtgørelsen, at den er en primær Retskilde, at den Maade, hvorpaa den bliver til, aaben for hele Folket, den Maade, hvorpaa Behandlingen lægger Motiv et til Indgrebet blot over for Befolkningen, er af saa væsentlig Betydning for et Demokrati og for dets Mulighed for at forblive et Demokrati, at man ikke kan blive ved med en Lovgivning, som lader en lang Række væsentlige Indgreb fuldbyrdes i Tusmørke. Den højtærede Minister er gaaet ind paa denne Tankegang, og af det Ændringsforslag, som vi skal have til Afstemning i Dag, og som forhaabentlig vedtages, vil man se, at der er aabnet den højtærede Minister Adgang til, ja, paalagt ham en fin Forpligtelse til i de Tilfælde, hvor det ikke er til Skade for den paagældende Foranstaltning, at gaa til Rigsdagen med Foranstaltningens Udformning i Lovs Form.

Jeg har ligesom andre ærede Ordførere den Opfattelse, at der synes at forestaa visse Ændringer i vort erhvervsøkonomiske Liv under denne Lov, som det egentlig vilde være behageligt, om den højtærede Minister vilde diskutere med det Udvalg, som skal nedsættes efter Loven. Helst saa jeg, at han søgte de Hensigter, han har, skumle eller lyse, fremmet ved en særlig Lovgivning. Jeg kunde i denne Forbindelse nævne Benzinproblemet. Det siges jo, at Zoneordningen er til Diskussion og Overvejelse i Departementet. Jeg har set, at Kødordningen nu igen synes at være paa Vej til en Revision. Det forekommer mig, at der her er to Omraader, som det vil være naturligt at drøfte i dette Rigsdagsudvalg for at finde ud af, om man ikke her kunde gaa den særlige Lovs Vej fremfor at søge Hjæmmel i en Bekendtgørelse, udstedt i Kraft af Ministerens Bemyndigelse. Nu ved jeg meget vel, at denne Lov ikke træder i Kraft før den 15. Maj; men den højtærede Handelsminister vil næppe komme i Konflikt med Tinget, hvis man beder om, at dette Udvalg maa blive nedsat inden den 15. Maj, saa det kan være til hans Disposition, indtil det paa fuldt lovformelig Vis kan nedsættes.

I hvert Fald burde det ikke være saaledes at den højtærede Handelsminister saa sig nødsaget til at gennemføre Foranstaltninger af vidtrækkende Karakter paa gammeldags Maner, fordi Rigsdagen ikke havde givet ham Mulighed for at kunne tale med et Udvalg, som i alt Fald vil komme den 15. Maj.

Men lige saa vel som det er en Nødvendighed i et demokratisk Samfund, at man i saa høj Grad som muligt lader Tingene gaa ad Lovens Vej fremfor ad Oktrojens Vej, lige saa vel forekommer det mig, at det er en Nødvendighed, at Borgerne har en Chance, naar de har Ret, for ikke blot at føre Sag mod det offentlige, men ogsaa for at vinde Sagen. Under denne Lovgivning om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger har det kun været saa som saa med Udsigten til at faa Ret over for Staten. Vi har accepteret den Tanke og ogsaa selv bidraget til, at den blev ført ud i Livet, at der nedsættes et særligt Ankenævn til at beskæftige sig med Sager, hvori der foreligger en vilkaarlig Behandling fra Myndighedernes Side af en enkelt Borger eller næringsdrivende. I Grunden burde det være de almindelige Domstole, der havde denne Ret; jeg tror ogsaa, det høje Ting vil være enigt med mig i, at man i saa vid Udstrækning som muligt skal sørge for, at Domsmyndigheden er hos de almindelige Domstole. Vi har i de senere Aar set en Tendens til gennem særlige Love at lade særlige Institutter opstaa, som kan afsige Kendelser inden for bestemte Omraader. Her har vi altsaa igen betraadt Kompromisets Vej, og det er efter min Opfattelse ikke godt at maatte gaa til et Kompromis paa et saa vigtigt Omraade, men for mig er der ingen Tvivl om, at Kompromisset er langt, langt bedre end det, som den gældende Lov rummer paa dette Omraade, fordi det giver en juridisk Instans Mulighed for uafhængigt og med endelig Virkning at dømme det offentlige og en Borger imellem.

Der har af de tidligere ærede Ordførere været gjort en Del Bemærkninger om disse Sager. Jeg er den højtærede Minister taknemmelig for — det vil jeg gerne knytte til dette —, at han i Betænkningen over for Udvalget har givet Udtryk for, at han vil søge Offentlighedsprincippet anvendt paa Ankenævnet. Jeg tillægger det den allerstørste Betydning, naar disse Indgreb skal opretholdes, at Offentligheden er med i det i videst mulig Udstrækning.

Man kunde naturligvis diskutere, hvilke Sager dette Nævn skulde beskæftige sig med, og især hvilke Sager den ny Afdeling af Ankenævnet skal beskæftige sig med. Det staar i og for sig ret klart udformet i Be-